

קטעי יומנים על חיי היום יום בגטאות

יהודים מעידים על סגירת הגטו

אין לשער את הבהלה והחרדה שקמה ברובע היהודי. פתאום ראינו עצמנו גדורים מכל צד, מובדלים ומופרשים מתבל ומלואה, מגורשים מחברת מין האדם, מתועב גוי ש"צא צא" יקראו לו, טמאים ומצורעים שמצווה להרחיקם ולהפרישם מסביבת בני אדם, בכדי שלא יטמאו וינגעו את האווירה.

חיים אהרון קפלן, **מגילת יסורין – יומן גטו ורשה**, ע' 391-392

זה שבוע תמים שהגטו מבודד מן העולם החיצוני. הוגבהו חומות הלבנים האדומות שהוקמו ברחובות התחום של הגטו. החבל כולו הומה כנחיל דבורים. בבתים ובחצרות, בכל מקום שאוזן אנשי הגסטפו אינה מגעת עדיו, מדיינים האנשים וחוקרים לדעת: מהי כוונתם האמיתית של הנאצים בהקמת רובע יהודי מבודד? כיצד נוכל להשיג אספקה? כיצד נשליט סדר בתחומינו? ואולי, לאחר הכל, יהא לנו הדבר לטובה, אולי ישאירונו מעתה לנפשנו?

מרי ברג, **גטו ורשה – יומן** (ת"א: טברסקי, תש"ו), ע' 34

עדות על חטיפת יהודים לעבודות כפיה

ממשיכים לעצור אנשים לעבודות הכפייה. המעצרים מלווים כמעט תמיד בהלקאות ובהתעללויות סדיסטיות. המוני גברים יהודים עוזבים את העיר.

הרכבות לוורשה עמוסות מאד, ועולים עליהן כל מי שפניו לוורשה ולרוסיה! ...
כל יום גרוע מקודמו ... גזרה אחרי גזרה, והחיים נעשים קשים יותר ויותר.

... תלמיד מן הגימנסיה הגרמנית רץ לעומתי, מקל גדול בידו והוא צועק: "בוא
לעבוד!" ... הוא הוביל אותי לכיכר שכתריסר יהודים כבר עבדו בה באיסוף
עלים! ... מעולם לא הרגשתי מושפל יותר בחיי מאשר ברגע בו הסתכלתי מבעד
לשער אל הכיכר והבחנתי בפרצופיהם הזחוחים והמחייכים של העוברים ושבים
שלעגו למצוקתנו.

דוד שירקוביאק, גטו לודז'